

Xile surt del túnel del temps

Patricio Aylwin, amb el 55% dels vots, ha estat elegit en la primera volta dels comicis nou president democràtic de Xile. Pinochet, des de l'ombra, vigila per a deixar-ho tot ben lligat.

El despertar de Xile va fer-se realitat dijous passat quan el demòcrata-cristià Patricio Aylwin, de 71 anys d'esdat i candidat de l'oposició xilena, va aconseguir el 55% dels vots en les eleccions presidencials. Amb aquests resultats Aylwin aconseguix la majoria absoluta per a ser elegit en la primera volta nou president democràtic de Xile.

El triomf de «Pato» Aylwin que durant el cop d'estat del 73 com la gran majoria de democra-tacristians, va deixar el camí obert als insurgents, és el triomf de la tesi que era possible derrotar Pinochet des de dins del sistema i amb les seves pròpies armes. Convençut d'això Aylwin, d'origen irlandès, ha aglutinat a les 17 forces oposidores xilenes, en un ampli ventall que va des de la democràcia-cristiana, fins el MIR (Moviment d'Esquerra Revolucionari) i el gran *enfant terrible* de la política xilena, el Partit Comunista.

L'oposició xilena ha sabut donar un pas, però, cal fer-ne més per un camí en el que Pinochet s'ha encarregat de posar un munt d'obstacles.

Durant pràcticament els últims dotze mesos Pinochet ha estat donant instruccions per deixar-ho «tot lligat i ben lligat». Per això s'ha preparat una Llei d'amnistia política, no per alliberar presos polítics sinó per alliberar de qualsevol mena de responsabilitats els militars i civils que sistemàticament van violar els drets humans a Xi-

Patricio Aylwin.

le entre els anys 1976 i 1988. S'han promulgat les lleis de Televisió i del Banc Central. La primera té per objectiu assegurar el control dels tres canals de televisió, la segona intentar mantenir a qualsevol preu la política i model econòmic de l'Escola de Chicago. Les privatitzacions tampoc s'han quedat curtes, en pocs mesos s'han privatitzat els Ferrocarrils, les Assegurances de l'Estat, Chile Films, Lan Chile, les empreses d'aigua potable, empreses de petroli i bona part de la mineria. En aquest afany

incontrolat de privatitzar-ho tot ha arribat a l'extrem de privatitzar també el Parc Metropolità, una gran extensió verda situada als afores de Santiago, una mena de Montjuïc. En una entrevista feta pel diari *Le Monde* fa uns mesos el general Augusto Pinochet va dir que tenia les coses clares «...l'oposició oblida que les forces armades estan molt unides i disciplinades. Van ser les primeres a manifestar l'admissió a la meva persona després de la derrota del SI en el referèndum.

També tinc els meus indicis: m'aplaudeixen quan vaig a les casernes a visitar els regiments. El que l'oposició vol és que els militars em pengin, i se sublevin contra mi, que es distanciïn, com vostè diu, perquè em quedi sol. Això és un somni... No crec que els militars puguin fer-me una mala jugada. Saben que em preocupa molt el seu futur».

Pinochet s'ha dotat dels mecanismes necessaris per intentar controlar la nova situació. Va fer la seva constitució, una constitució la de 1980 que ve a ser una mena de decret llei imposat en uns moments difícils on ningú podia aixecar veus de protesta, sense cap organització política autoritzada, amb la majoria dels líders polítics i sindicals o bé empresonats o bé exiliats. Aquesta és l'eina que té l'anomenat dictador de La Moneda per intentar controlar la nova vida civil que es projecta sobre el país. És en aquest punt on de bon segur es produiran les primeres batalles polítiques entre els sectors immobiliàries del règim i els partidaris de la via democràtica. De moment, la Concertació dels 17 partits per la Democràcia ha plantejat un paquet de mesures imprescindibles per poder posar en marxa el procés democràtic. De no fer-se això, Xile arribaria de la mà de la constitució de Pinochet a l'any 2000, amb un dur control militar sobre la societat civil, convertint-se en una democràcia vigilada.

Josep Morell